

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 listopada 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił wysokość kapitału początkowego dla ubezpieczonego Z. K. na kwotę 58.701,83 zł.

Decyzja została wydana na podstawie ustawy z dnia 1 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz.887).

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy Zakład przyjął:

- 1) przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości tej podstawy wyniósł 35,15%,
- 2) podstawę wymiaru kapitału początkowego, którą ustalono w wyniku pomożenia wskaźnika wysokości tej podstawy (35,15%) przez kwotę bazową 1.220,89 zł,
- 3) okresy składkowe w wymiarze 16 lat 11 miesięcy i 10 dni (łącznie 203 miesiące),
- 4) współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego, do którego obliczenia przyjęto wynik na dzień 31 grudnia 1998 roku 46 lat i łączny staż pracy po zaokrągleniu do pełnych lat (17) 63,65%,
- 5) średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 62 lat – 209 miesięcy.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił następujących okresów zatrudnienia:

- 1) od 16 maja 1971 roku do 7 stycznia 1972 roku MPK i
- 2) od 6 listopada 1972 roku do 14 lutego 1973 roku w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Państwowej (...)
ponieważ w legitymacji ubezpieczeniowej wpisano błędną datę urodzenia,
- 3) od 1 grudnia 1987 roku do 2 maja 1988 roku ponieważ w przedłożonym świadectwie pracy data rozpoczęcia pracy została poprawiona a w dacie zakończenia pracy podano błędny rok,
- 4) od 1 do 28 lutego 1992 roku – urlopu bezpłatnego.

Decyzją z dnia 13 listopada 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał ubezpieczonemu emeryturę od dnia 18 października 2017 roku.

Do obliczenia wysokości emerytury Zakład przyjął:

- 1) kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 219.249,51 zł,
- 2) średnie dalsze trwanie życia – 219,60 miesiąca.

Wysokość emerytury została ustalona przez podzielenie kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego przez średnie dalsze trwanie życia i wyniosła 998,40 zł. .

Odwołanie od obu decyzji złożył ubezpieczony.

Zakwestionował przyjęcie średniego dalszego trwania życia na 219 miesięcy.

Zdaniem ubezpieczonego do ustalenia wysokości kapitału początkowego i wysokości emerytury Zakład powinien uwzględnić:

- pracę podczas nauki w zasadniczej szkole zawodowej w której pracował w pierwszej klasie 1 dzień w tygodniu, w 2 klacie 2 dni w tygodniu a w 3 klasie 3 dni w tygodniu,
- okres pobierania stałego zasiłku z tytułu niepełnosprawności,
- okres rejestracji jako osoba bezrobotna,
- okres zatrudnienia od 1 grudnia 1987 roku do 2 maja 1988 roku,
- okres od 1 lutego do 28 lutego 1992 roku, ponieważ w tym czasie nie przebywał na urlopie bezpłatnym,
- okres zatrudnienia od 16 maja 1971 roku do 7 stycznia 1972 roku w MPK i od 6 listopada 1972 roku do 14 lutego 1973 roku w (...),
- dodatek stażowy jaki otrzymywał w okresie zatrudnienia w (...).

W odpowiedzi na odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o ich oddalenie.

Postanowieniem z dnia 18 stycznia 1918 roku odwołania zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia (postanowienie k.13 akt VIII U 63/18).

W toku postępowania decyzją z dnia 19 lipca 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego na kwotę 61.797,12 zł. Zakład do okresu składkowego zaliczył zatrudnienie ubezpieczonego od 16 maja 1971 roku do 7 stycznia 1972 roku w MPK i od 6 listopada 1972 roku do 14 lutego 1973 roku w (...). Okres ten wyniósł 18 lat i 3 dni.

Zakład nie zaliczył okresu zatrudnienia od 1 grudnia 1987 roku do 2 maja 1988 roku oraz okresu urlopu bezpłatnego do 1 do 28 lutego 1992 roku.

Skutkiem ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego było wydanie w dniu 20 lipca 2018 roku decyzji o ponownym ustaleniu wysokości emerytury.

Do ustalenia wysokości emerytury Zakład przyjął:

- 1) kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 230.810,30 zł,
- 2) średnie dalsze trwanie życia – 219,60 miesiąca.

Wysokość emerytury została ustalona przez podzielenie kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego przez średnie dalsze trwanie życia i wyniosła 1051,05 zł.

Na rozprawie w dniu 19 września 2018 roku ubezpieczony wniósł o zaliczenie do stażu pracy pracy w Usługowej Spółdzielni Pracy w Z. od 1 grudnia 1987 roku do 2 maja 1988 roku oraz okresu od 1 lutego 1992 roku do 28 lutego 1992 roku gdyż nie korzystał z urlopu bezpłatnego. Oświadczył, iż nie kwestionuje przyjętych przez Zakład wynagrodzeń z (...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony Z. K. urodził się (...).

W dniu 19 października 2017 roku ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę, po rozpoznaniu którego wydano zaskarżone decyzje. (wniosek – k.1-3 akt ZUS, II plik)

Ubezpieczony ukończył (...) Szkołę Zawodową w dniu 23 czerwca 1971 roku. (świadcstwo – k.6)

Ubezpieczony podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia w następujących okresach:

- od 16 września 1971 roku do 30 czerwca 1972 roku w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w Ł. (świadcstwo pracy – akta osobowe, k.17),
- od 6 listopada 1972 roku do 14 lutego 1973 roku w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w Ł. (świadcstwo pracy, k.32),
- od 22 czerwca 1973 roku do 14 października 1983 roku w Fabryce (...) w Z. (świadcstwo pracy – k.6 akt ZUS, II plik),
- od 18 stycznia 1984 roku do 11 maja 1984 roku w Zakładzie (...) w Ł. (świadcstwo pracy – k.10 akt ZUS, II plik),
- od 1 listopada 1985 roku do 14 kwietnia 1986 roku w wytwórni (...) w Ł. (świadcstwo pracy – k.11 akt ZUS, II plik),
- od 4 lutego 1987 roku do 11 maja 1987 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Z. (świadcstwo pracy – k.12 akt ZUS, II plik),
- od 1 grudnia 1987 roku do 2 maja 1988 roku w Usługowej Spółdzielni Pracy w Z. (świadcstwo pracy – k.13 akt ZUS, II plik, zeznania ubezpieczonego min.00:06:54-00:00:12:16 protokół z 19.09.2018 r.),
- od 23 sierpnia 1988 roku do 28 lutego 1989 roku w Spółdzielni Pracy (...) w P. (świadcstwo pracy – k.14 akt ZUS, II plik),
- od 19 czerwca 1989 roku do 20 października 1992 roku w Zakładzie (...) w Z. (świadcstwo pracy – k.15 akt ZUS, II plik),
- od 23 maja 1994 roku do 17 marca 1995 roku w Zakładzie (...) w Z. (świadcstwo pracy – k.16 akt ZUS, II plik),
- w okresie od 10 listopada 1992 roku do 31 grudnia 1992 roku, od 11 kwietnia 1995 roku do 25 maja 1995 roku, od 13 lipca 1995 roku do 31 marca 1996 roku pobierał zasiłek dla bezrobotnych (zaświadczenie – k.18 akt ZUS, II plik),

W okresie od 1 lutego do 28 lutego 1992 roku ubezpieczony przebywał na urlopie bezpłatnym. (potwierdzenie ubezpieczenia – k.36-37 akt ZUS, II plik).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z ww. dokumentów oraz zeznań ubezpieczonego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zakwestionował świadectwo pracy wystawione w dniu 19 lipca 1988 roku przez Usługową Spółdzielnię Pracy im. 17-go stycznia w Z., wskazując iż data początkowa zatrudnienia została poprawiona oraz iż błędnie wpisano datę końcową zatrudnienia jako „2 maja 19888 roku”, z tych względów dokument ten nie stanowi podstawy do ustalenia okresów zatrudnienia.

W ocenie Sądu kopia świadectwa pracy złożona przez ubezpieczonego niewątpliwie zawiera błędny rok zakończenia pracy, zaś rok rozpoczęcia pracy został poprawiony z „1988” „1987”. Omyłki pisarskie w świadectwie pracy nie dają podstawy do zakwestionowania tego okresu zatrudnienia. Odnosząc się do daty początkowej rozpoczęcia pracy Zakład nie kwestionował dziennej daty rozpoczęcia pracy – 1 grudnia a jedynie rok, w którym ostatnia cyfra „8” została poprawiona na „7” bez omówienia. Z ustaleń Sądu wynika, iż ubezpieczony zakończył zatrudnienie w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Z. w dniu 11 maja 1987 roku, logicznym jest zatem, że kolejną pracę podjął w dniu 1 grudnia 1987 roku. W dniu 1 grudnia 1988 roku ubezpieczony był pracownikiem Spółdzielni Pracy (...) w P., co wynika z treści świadectwa pracy. Niewątpliwie okres zatrudnienia ubezpieczonego w Usługowej Spółdzielni Pracy im. 17 – go stycznia w Z. (od 1 grudnia 1987 roku do 1 maja 1988 roku) wpisuje się pomiędzy zatrudnienie w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Z. i w Spółdzielni Pracy (...) w P.. Dodatkowo świadectwo pracy zostało wydane w dniu 19 lipca 1988 roku, co

oznacza że stosunek pracy zakończył się przed tą datą – 2 maja 1988 roku. Wpisanie jako rok zakończenia pracy liczby „ (...)” zamiast „1988” jest w ocenie Sądu oczywistą omyłką pracownika sporządzającego ten dokument.

Ubezpieczony nie przedstawił żadnych dowodów w których wynikałoby, że w okresie od 1 do 28 lutego 1992 roku nie korzystał z urlopu bezpłatnego. Z poświadczenia okresów ubezpieczenia wynika, iż w okresie zatrudnienia w Zakładzie (...) w Z. od 19 czerwca 1989 roku do 20 października 1992 roku płatnik zgłosił w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych przerwę w ubezpieczeniu Z. K. od 1 do 28 lutego 1992 roku.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego jest częściowo zasadne.

Ubezpieczony Z. K. zaskarżając decyzje z dnia 9 listopada 2017 roku i z dnia 13 listopada 2017 roku wniósł o obliczenie wysokości kapitału początkowego przy przyjęciu, że wykonywał pracę podczas nauki w zasadniczej szkole zawodowej w której pracował w pierwszej klasie 1 dzień w tygodniu, w 2 klasie 2 dni w tygodniu a w 3 klasie 3 dni w tygodniu, okresu pobierania stałego zasiłku z tytułu niepełnosprawności, okresu rejestracji jako osoba bezrobotna, okres zatrudnienia od 1 grudnia 1987 roku do 2 maja 1988 roku, od 16 maja 1971 roku do 7 stycznia 1972 roku w MPK i od 6 listopada 1972 roku do 14 lutego 1973 roku w (...), okres od 1 lutego do 28 lutego 1992 roku, ponieważ w tym czasie nie przebywał na urlopie bezpłatnym, oraz uwzględnienia dodatku stażowego jaki otrzymywał w okresie zatrudnienia w „C. i uwzględnienie wszystkich okresów zatrudnienia przy obliczeniu emerytury.

W toku postępowania organ rentowy decyzją z dnia 19 lipca 2018 roku ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego na kwotę 61.797,12 zł. Zakład do okresu składkowego zaliczył zatrudnienie ubezpieczonego od 16 maja 1971 roku do 7 stycznia 1972 roku w MPK i od 6 listopada 1972 roku do 14 lutego 1973 roku w (...). Okres ten wyniósł 18 lat i 3 dni. Zakład nie zaliczył okresu zatrudnienia od 1 grudnia 1987 roku do 2 maja 1988 roku oraz okresu urlopu bezpłatnego do 1 do 28 lutego 1992 roku. Skutkiem ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego było wydanie w dniu 20 lipca 2018 roku decyzji o ponownym ustaleniu wysokości emerytury.

Po wydaniu decyzji dnia 17 listopada 2017 roku ubezpieczony sprecyzował zakres zaskarżenia wskazując, iż wnosi o uwzględnienie do już ustalonego stażu pracy okresu zatrudnienia w Usługowej Spółdzielni Pracy im. 17- ego stycznia w Z. oraz okresu od 1 lutego do 18 lutego 1992 roku.

Zgodnie z treścią art.477¹³§1 k.p.c. zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji (...) przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji lub orzeczenia uwzględniającego w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części.

Uwzględnienie żądania ubezpieczonego przez przyjęcie do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego okresu zatrudnienia od 16 maja 1971 roku do 7 stycznia 1972 roku w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w Ł. i od 6 listopada 1972 roku do 14 lutego 1973 roku w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w Ł. skutkuje umorzeniem postępowania w tym zakresie, na podstawie art.477¹³§1 k.p.c. Odwołanie ubezpieczonego zostało bowiem częściowo uwzględnione przez organ rentowy przed wydaniem orzeczenia przez Sąd.

W pozostałym zakresie, to jest przyjęcia do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego okresu zatrudnienia od 1 grudnia 1987 roku do 2 maja 1988 roku odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art.174 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2018 roku, poz. 1270), kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art.53, z uwzględnieniem ust.2-12.

Natomiast zgodnie z ust.2 tego przepisu przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art.6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 punkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 punkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art.5 ust.2.

W myśl ust.3 ww. przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art.15, 16, 17 ust.1 i 3 oraz art.18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku (art.174 ust.7). Przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku (art.174 ust.8).

Stosownie do treści art.15 ust.1 ww. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust.4 i 5 tego przepisu przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym złożono wniosek o emeryturę lub rentę. Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust.4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (art.15 ust.6).

Zgodnie z treścią art.15 ust.4 w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

- 1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust.3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,
- 2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,
- 3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty,

oraz

- 4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%.

Przytoczone zasady postępowania – w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia

7 maja 2003 roku w sprawie o sygn. III UZP 2/03 – tak przy ustalaniu prawa do świadczenia, jak i jego przeliczaniu, pozwalają na ogólną uwagę, iż zamiarem ustawodawcy było umożliwienie ubezpieczonym dokonanie wyboru, w ramach prawa, najkorzystniejszego z ich punktu widzenia okresu, z którego podstawa wymiaru składek ubezpieczeniowych, będzie stanowić podstawę wymiaru świadczenia.

Zgodnie z art.16 ww. ustawy przy ustalaniu kolejnych dziesięciu lat kalendarzowych – przyjmuje się lata kalendarzowe następujące bezpośrednio po sobie, chociażby ubezpieczony w niektórych z tych lat przez okres roku lub w okresie krótszym niż rok nie pozostawał w ubezpieczeniu.

Zgodnie z §21 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru

emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Wskazana regulacja §21 ust.1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku §20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku, II UKN 186/97). Należy podkreślić, iż Sąd nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art.473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Z ustaleń Sądu w oparciu o przedstawioną dokumentację osobową wynika, iż do ustalenia wysokości kapitału początkowego ubezpieczonego należy zaliczyć okres zatrudnienia w Usługowej Spółdzielni Pracy im. 17 – go stycznia w Z. od 1 grudnia 1987 roku do 2 maja 1988 roku jako okres składowy. Ubezpieczony przedstawił dowód z dokumentu – świadectwa pracy wydanego przez płatnika na podstawie którego można w sposób niewątpliwy ustalić okres zatrudnienia. Z dokumentu tego wynika, iż ubezpieczony od 1 grudnia 1987 roku do 2 maja 1988 roku był zatrudniony w Usługowej Spółdzielni Pracy im. 17 – go stycznia w Z.. Okres ten jako okres składkowy powinien być uwzględniony przy ustalaniu wysokości kapitału początkowego na podstawie art.174 ust.2 punkt 1 w zw. z art.6 ust.1 punkt 1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Do okresów składkowych nie podlega zaliczeniu przerwa spowodowana urlopem bezpłatnym (od 1 do 28 lutego 1992 roku) przypadającym w okresie zatrudnienia w Zakładzie (...) w Z. od 19 czerwca 1989 roku do 20 października 1992 roku płatnik zgłosił w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych przerwę w ubezpieczeniu Z. K. od 1 do 28 lutego 1992 roku. Ubezpieczony nie przedstawił żadnych dowodów z których wynikałoby, że nie korzystał z urlopu bezpłatnego. Natomiast płatnik w dokumentach rozliczeniowych wskazał ten okres jako urlop bezpłatny.

Okres urlopu bezpłatnego nie jest okresem nieskładkowym, albowiem nie został wymieniony w art.7 ww. ustawy.

Okres urlopu bezpłatnego nie jest okresem ubezpieczenia. Definicję okresu ubezpieczenia zawiera art.4 punkt 5 ww. ustawy. Okresem ubezpieczenia jest okres opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz okres nieopłacania składek z powodu przekroczenia w trakcie roku kalendarzowego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek, o którym mowa w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych. Ubezpieczony nie wykazał, aby w okresie urlopu bezpłatnego (od 1 do 28 lutego 1992 roku) płatnik opłacał składki na ubezpieczenia społeczne. Nie ma podstaw do zaliczenia tego okresu jako okresu składkowego.

Należy wskazać, iż w postępowaniu cywilnym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawie o przeliczenie wysokości świadczenia możliwe jest dopuszczenie i przeprowadzenie wszelkich dowodów, w tym także dowodu z zeznań świadków lub przesłuchania samego ubezpieczonego. Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 9 stycznia 1998 roku (II UKN 440/97, Lex nr 34199), zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych. Przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalenie wynagrodzenia (czy też okresu składkowego) w sposób przybliżony lub prawdopodobny. Prymat nadany dokumentacji pracowniczej prowadzi do gradacji mocy dowodowej polegającej na tym, że dokumentacja ta stanowi podstawę weryfikacji pozostałych dowodów przedłożonych przez strony.

Okres ubezpieczenia może być zatem ustalony także przy pomocy innych pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków. W toku postępowania ubezpieczony niewątpliwie wykazał, iż w okresie od 1 grudnia 1987 roku do 2 maja 1988 roku wykonywał

pracę w Usługowej Spółdzielni Pracy im. 17-go stycznia w Z.. Okres ten należy uwzględnić przy ustaleniu wysokości kapitału początkowego.

Wobec powyższego Sąd, na podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, zobowiązując organ rentowy do uwzględnienia ww. spornego okresu do ustalenia wysokości kapitału początkowego.

Nowo ustalona wysokość kapitału początkowego będzie miała niewątpliwie wpływ na wysokość emerytury ubezpieczonego, obliczonej w systemie zdefiniowanej składki, w której wartość kapitału początkowego jest jedną ze składowych świadczenia.

Sąd zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych do wydania decyzji o ustaleniu wysokości świadczenia przy uwzględnieniu okresu zatrudnienia od 1 grudnia 1987 roku do 2 maja 1988 roku.

W pozostałym zakresie – co do zaliczenia okresu pracy podczas nauki w zasadniczej szkole zawodowej, okresu rejestracji w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku, ustalenia średniego dalszego trwania życia na 219 miesięcy Sąd odwołanie jako niezasadne oddalił.

Warunki zaliczenia okresu zatrudnienia po ukończeniu 15 roku życia określone zostały w art.6 ust.2 punkt 3 ww. ustawy. Zgodnie z treścią tego przepisu jako okres składkowy zalicza się zatrudnienie młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 roku. Ubezpieczony zakończył naukę w dniu 23 czerwca 1971 roku. W okresie od 21 lipca 1958 r. do 31 grudnia 1974 r. obowiązywała ustawa z 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz.U. z 1958 roku, nr 45, poz. 226). Zgodnie z treścią art.9 ust. 1 tej ustawy zakład pracy przyjmując młodocianego na naukę zawodu w celu przyuczenia do określonej pracy oraz odbycia wstępnego stażu pracy jest obowiązany zawrzeć z nim na piśmie umowę określającą zawód albo rodzaj pracy, w jakim młodociany będzie szkolony, czas trwania nauki zawodu, przyuczenia do określonej pracy lub wstępnego stażu pracy oraz zasadnicze obowiązki i uprawnienia młodocianego.

Ubezpieczony nie przedłożył umowy o naukę zawodu, ani innych dokumentów z których wynikałoby, że w okresie nauki w zasadniczej szkole zawodowej pozostawał w zatrudnieniu i że okres ten był okresem ubezpieczenia.

Okres rejestracji w urzędzie pracy jako osoby bezrobotnej bez prawa do zasiłki nie jest ani okresem składkowym ani okresem nieskładkowym, albowiem nie został wymieniony w art.6 i art.7 ww. ustawy.

Odnosząc się do zarzutu ustalenia średniego dalszego trwania życia na 219 miesięcy, należy wskazać, iż zgodnie z treścią art.26 ust.1-3 ww. ustawy emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art.25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust.5 i art. 183. Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach. Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach.

Średnie dalsze trwanie życia ustala się na dzień osiągnięcia wieku emerytalnego, jeżeli wniosek o emeryturę został złożony w miesiącu osiągnięcia tego wieku lub przed miesiącem, w którym został osiągnięty wiek emerytalny albo na dzień złożenia wniosku, jeżeli wniosek został złożony w miesiącach następujących po miesiącu, w którym został osiągnięty wiek emerytalny.

Zatem kwotę emerytury wylicza się dzieląc podstawę obliczenia emerytury, którą stanowi suma zaewidencjonowanych na koncie indywidualnym składek i zwaloryzowanego kapitału początkowego przez liczbę „n” obrazującą średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

Ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę w dniu 19 października 2017 roku – mając ukończone 65 lat.

W 2017 roku obowiązywała tablica dalszego trwania życia opublikowana przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Komunikacie z dnia 24 marca 2017 roku w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn (MP z 2017 roku, poz.292. Dla osób w wieku 65 lat, które złożyły wniosek o ustalenie świadczenia w okresie od 1 kwietnia 2017 roku do 31 marca 2018 roku, średnie dalsze trwanie życia wynosi 219,60 miesięcy. Taka wartość została przyjęta w decyzji z dnia 13 listopada 2017 roku.

ZARZĄDZENIE

- 1) Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie złożenia apelacji.
- 2) Wypożyczyć pełnomocnikowi ZUS akta rentowe, zobowiązują do zwrotu w przypadku złożenia apelacji.
- 3) Doręczyć pełnomocnikowi ZUS odpis protokołów rozpraw zgodnie z wnioskiem z k.57.

15 października 2018 roku